UCHWAŁA NR XX/146/2020
RADY MIEJSKIEJ BĘDZINA

z dnia 27 lutego 2020 r.

w sprawie przyjęcia raportu za 2019 rok z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz.U. z 2019 roku, poz. 506 z późn. zm.)w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdzialaniu narkomanii (tekst jednolity — Dz.U. z 2019 roku, poz. 852 z późn. zm.)

Rada Miejska Będzina
uchwala:

§ 1. Przyjąć raport za 2019 rok z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 - 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Będzina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Będzina

Krzysztof Dudziński

WICEPREZYDENT MIASTA
Anna Drzewiecka

ZASTĘPCA NACZELNIKA
Wydziału Polityki Społecznej
Działalności Gospodarczej
Agata Wiatrek-Piątrzyk

SKARBNIK MIASTA
Anna Pawęzowska

SEKRETARZ MIASTA
Magdalena Pogowicz

Załącznik do uchwały Nr XX/146/2020
Rady Miejskiej Będzina
z dnia 27 lutego 2020 r.

Raport z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2019

Wydział Polityki Społecznej i Działalnośći Gospodarczej

luty 2020

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii realizuje m. in gmina. Zaliczają się one do katalogu zadań własnych i obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym zintegrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

W celu realizacji powyższych zadań została przyjęta uchwała Nr. XLV/437/2013 Rady Miejskiej Będzina z dnia 18 drugnia 2013 roku – Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020, którego cele pozostawały kompatybilne z kierunkami działań wynikających z Krajowego i Narodowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Zjawisko narkomanii w Polsce ma swoją historię. Termin „narkomania" podlegał w tym okresie różnorakim przekształceniom znaczeniowym, podobnie jak terminy stosowane na określenie różnych środków odurzających.

Według ustawy z 1997 roku narkomania to „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich". Zgodnie z definicją zawartą w art. 9 Ustawy o zapobieganiu narkomanii z dnia 31 stycznia 1985

roku narkomania to „stałe lub okresowe przyjmowanie w celach niemedycznych środków odurzających lub psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstała zależność". Najnowsza definicja z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku brzmi: „narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych (zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznaczają substancję pochodzenia naturalnego lub syntetycznego lub produkt, roślinę, grzyba lub ich część, zawierające taką substancję, używane zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa.

Mnogość substancji nielegalnych oraz ich wpływ na człowieka sprawiły, że narkotyki dzielimy na 3 główne typy: **Stymulanty** - narkotyki tego rodzaju, jak sama nazwa wskazuje, stymulują nasz mózg i ośrodkowy układ nerwowy. Zazwyczaj wzmagają psychoaktywność, co u każdego człowieka objawia się w różny sposób. Niektórzy po przyjęciu tego rodzaju narkotyku mogą być bardzo agresywni, a inni przeszczęśliwi. Przez młodych ludzi używane są zazwyczaj na imprezach, aby mieć więcej energii i sił do tańczenia i bawienia się przez całą noc. **Depresanty** - W przeciwieństwie do stymulantów, depresanty spowalniają aktywność mózgu i układu nerwowego. Najpopularniejszą, legalną używką z tej kategorii jest alkohol, nielegalną heroina. Nadużywanie depresantów może powodować halucynacje. **Halucynogeny** – wpływają na ośrodkowy układ nerwowy w taki sposób, że radykalnie zaburzają percepcję rzeczywistości. Człowiek widzi i słyszy różne rzeczy, które naprawdę nie istnieją.

Na świecie substancji psychoaktywnych jest naprawdę sporo, ale skupmy się na tych najbardziej popularnych. Marihuana, kokaina czy heroina to tylko niektóre z rodzajów narkotyków dostępnych na polskim rynku:

1. **Marihuana-** Coś w rodzaju tytoniu, zielonego lub brązowego, stworzonego z suszonych kwiatów i liści konopi. Jest wiele typów marihuany, ale wszystkie na ogół są palone. Najpopularniejsze to susz roślinny, haszysz (niewielkie brązowe kostki) oraz olej haszyszowy. Po przyjęciu dawki narkotyku człowiek może czuć się zrelaksowany, mieć wyostrzone zmysły. Nadużycie może powodować halucynacje. Osoby, które nie są uzależnione, po spaleniu marihuany mogą wyczuwać przyspieszony rytm bicia serca, a także głód. Ludzie korzystający z narkotyku bardzo często, mogą charakteryzować się upośledzoną aktywnością intelektualną czy nawet fizyczną. Palący ma zazwyczaj przekrwione oczy, wzmaga się u niego apetyt, często na słodycze. Można również zaobserwować słowotok,

wybuchy śmiechu. Z czasem w domu zaczynają się pojawiać bibułki (bletki), lufki do palenia, fajki wodne itp.

2. **Kokaina** - Jest białym lub prawie białym proszkiem, który jest bardzo mocnym stymulantem. W czystej postaci jest pozyskiwana z krzewu koki (krasnodrzew pospolity). Na ulicach kokaina często mieszana jest z innymi substancjami, dzięki czemu zwiększa się jej ilość, gdyż na ogół jest bardzo droga. Kokaina najczęściej wciągana jest nosem, ale może też być podawana dożylnie. Człowiek po kokainie czuje euforię i jest bardzo pobudzony. Ludzie przyjmujący narkotyk pierwszy raz lub sporadycznie doświadczą przyspieszonego oddechu oraz bicia serca, wzrasta też temperatura ciała. Przedawkowanie lub nadmierne przyjmowanie może powodować konwulsje, atak serca czy udar. Nie każdy wie, ale część osób ma genetyczne uwarunkowania, które mogą prowadzić nawet do zgonu, po zażyciu kokainy. Narkotyk powoduje urojenia, zaburzenia świadomości, może nawet doprowadzić do miażdżycy lub udaru mózgu. Ciągłe zażywanie narkotyku powoduje silną zależność psychiczną. Po ustąpieniu objawów pojawia się złe samopoczucie, ale wracają wspomnienia doznań po narkotyku, dlatego ludzie często po niego wracają i sięgają po kolejne dawki.
3. **Ectasy** - Należy do grupy psychoaktywnych stymulantów. Najczęściej występuje w postaci tabletek, ale może też pojawiać się jako proszek lub kapsułka. Tabletki mogą występować w przeróżnych rozmiarach i kształtach. Przez wielu młodych ludzi ecstasy uznawana jest za bezpieczny narkotyk, choć w rzeczywistości takim nie jest. Przyjmowany jest doustnie, ale zdarzają się też metody dożylne. Efekty krótkotrwałe po zażyciu ecstasy mogą powodować ignorowanie sygnałów niebezpieczeństwa jak np. odwodnienie, zawroty głowy i zmęczenie. Narkotyk może też zakłócać zdolność organizmu do regulowania temperatury ciała. Ecstasy poważnie może uszkodzić narządy wewnętrzne, np. wątrobę, nerki, a niekiedy prowadzić do drgawek i niewydolności serca.
4. **Heroina** - Niebywale uzależniający narkotyk. Czysta heroina jest białym proszkiem, ale ta oferowana na ulicach jest zazwyczaj brązowawa, ponieważ jest mieszana z innymi substancjami. Używka przyjmowana najczęściej dożylnie, ale może też być wdychana nosem czy palona. Po przyjęciu człowiek może czuć się zrelaksowany, szczęśliwy. Ponadto ludzie są oderwani od cierpienia psychicznego czy fizycznego. Efekty krótkotrwałe po przyjęciu heroiny to przede wszystkim zwężone źrenice, ale też nudności, wymioty, niezdolność

do koncentracji. Długotrwałe przyjmowanie narkotyku ma mocne odzwierciedlenie w zdrowiu człowieka. Może to być utrata wagi, uszkodzenie żył i wątroby. Może też prowadzić do nieregularnych miesiączek czy przewlekłej apatii. Nagłe odstawienie heroiny u osoby uzależnionej, powoduje skurcze, biegunkę, dreszcze i poty czy nawet panikę.

5. **Halucynogeny** - Na świecie wiele jest narkotyków wywołujących efekty halucynogenne. Najpopularniejszymi z nich jest LSD, PCP czy grzyby. Skupmy się jednak na tym pierwszym. LSD jest półsyntetycznym narkotykiem otrzymywanym z kwasu lizergowego i jest najsilniejszym narkotykiem halucynogennym. Na rynku najczęściej sprzedawane jest w postaci bibułek nasączonych kwasem, które przyjmuje się doustnie. Może też pojawić się w postaci tabletek czy kapsułek, a niekiedy nawet płynu.LSD prowadzi do silnych zmian w myśleniu i nastroju. Wszystkie efekty różniąsię jednak od stanu psychicznego człowieka oraz od środowiska, w jakim się znajduje podczas przyjęcia narkotyku. Efekty krótkotrwałe po LSD to przede wszystkim zmienione postrzeganie, poczucie głębi, czasu. Dźwięk i dotyk stają się bardziej intensywne. Niektórzy mogą doświadczyć przerażających myśli. Efekty fizyczne są mniejsze w porównaniu do psychicznych. To głównie rozszerzone źrenice, szybsze bicie serca, utrata apetytu, bezsenność, suchość w ustach.

Ważnym mechanizmem uzależnień jest nieprawidłowy przebieg procesu socjalizacji. Osobę uzależnioną traktuje się jako jednostkę nieprzystosowaną, a odpowiedzialnością za ten fakt obciąża się przede wszystkim środowisko rodzinne, szkolne. Zbigniew Gaś badając środowisko młodzieży odurzającej się dostrzega patologię życia rodzinnego. Często spotyka się w takich sytuacjach:

- rozbicie rodziny lub przedwczesną śmierć jednego z rodziców
- objawy psychopatologiczne u któregoś z rodziców
- wyraźne przejawy nadużywania (zwłaszcza przez ojca) alkoholu i innych środków odurzających
- częste awantury oraz bardziej prymitywne i bezpośrednie przejawy konfliktów, z czym bezpośrednio wiąże się skłonność dzieci do uciekania od problemów rodzinnych do grup rówieśniczych (często patologicznych)
- specyficzna pozycja w rodzinie (zazwyczaj jedynak lub najmłodsze dziecko), sprzyjająca rozwinięciu zależnych cech charakteru, oraz brak umiejętności

poszanowania odpowiedzialności za własne działania.

Oprócz tego wyodrębnia się motywacje przyjmowania środków odurzających, czyli czynniki subiektywne tj. ciekawość, nuda, namowa, naśladownictwo, chęć przeżycia przyjemności, próba rozwiązania trudności, chęć uzyskania lepszego samopoczucia, protest przeciwko konwenansom. Kiedy rozpocznie się używanie środka, a następnie uzależnienie od niego pojawia się motyw wtórny- potrzeba zaspokojenia głodu narkotykowego czyli fizycznym cierpieniem spowodowanym odstawieniem substancji, który prowadzi do zdobycia narkotyku za wszelką cenę. Wśród naukowców utarło się przekonanie, iż uzależnienie od narkotyków można podzielić na kilka faz:

- **Faza inicjacji** – to pierwszy etap, dotyczący osób, które minimum raz sięgnęły po narkotyki;
- **Etap eksperymentalny** – to faza, w której osoba próbuje różnych rodzajów substancji psychoaktywnych. Może to być ostatni etap przygody z narkotykami – dla osób, które po spróbowaniu dochodzą do wniosku, że nie chcą kontynuować odurzania, zaspokoiły ciekawość i nie znajdują w stanie odurzenia żadnej satysfakcji;
- **Etap zażywania** – to faza odurzania się, w wyniku czego dochodzi dość często do szkód w kwestii zdrowotnej, zawodowej, materialnej i społecznej. Na tym etapie rośnie poziom tolerancji na substancje psychoaktywne, z czym wiąże się zwiększanie dawek narkotyku;
- **Faza uzależnienia** – to etap, w którym uzależniony nie potrafi już odmówić kolejnej dawki; typowym zachowaniem na tym etapie jest tak zwany głód narkotykowy, stany lękowe i depresyjne, nerwowość.

Istotą uzależnienia od narkotyków jest uzależnienie psychiczne i fizyczne od substancji odurzających. Uzależnienie psychiczne przejawia się potrzebą lub wręcz przymusem zażywania dla uzyskiwania lepszego samopoczucia bądź doznania ulgi w nieprzyjemnych stanach psychicznych. Uzależnienie fizyczne objawia się m.im. wzrostem tolerancji na narkotyki. Oznacza to, iż osoba uzależniona musi zażywać coraz więcej danego środka dla uyzyskania tych efektów.

Problem nadużywania substancji uzależniających jest o tyle poważny, że większość osób, które ich używają nie leczy się, a nawet nie zdaje sobie sprawy z tego, jak poważne ma problemy ze zdrowiem. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych rodzi szereg problemów zdrowotnych dla człowieka. Do najczęściej

towarzyszących

mu dolegliwości należą: „gęsia skórka", łzawienie oczu, wysięk z nosa, kichanie, rozszerzenie źrenic, nudności, wymioty, obniżenie ciśnienia krwi, bóle brzucha, biegunka, dolegliwości bólowe, zwłaszcza kończyn dolnych i kręgosłupa, zaburzenia snu i utrata łaknienia, zmiany nastroju – od przygnębienia i apatii do drażliwości i napadów złości. Zagrożenia: Śmierć z powodu przedawkowania. Tolerancja na działanie heroiny jest zmienna, dawka „bezpieczna" dla jednej osoby może być śmiertelna dla innej. Zakażenia HIV, HCV (prawie 100% przyjmujących dożylnie), zapalenia płuc, gruźlica zarówno płuc, jak i pozapłucna, posocznica, zapalenia mięśnia sercowego, ropnie, ropowice, martwicze zapalenie tkanek, tężec oraz zakażenia przenoszone drogą płciową, zakażenia i zapalenia w miejscu wstrzyknięcia, zmiany skórne, przewlekłe zapalenia oskrzeli. Psychozy i inne zburzenia psychiczne. Częste są zaburzenia depresyjne, prowadzące niekiedy do samobójstwa. Mogą pojawić się zaburzenia osobowości, głównie socjopatycznej. W trakcie zespołu abstynencyjnego wyjątkowo nasilony jest niepokój, pobudzenie, bezsenność, drażliwy nastrój, zaburzenia zachowania głównie agresja.

W związku z tym tak ważne jest wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do rodziców, propagujących postawy abstynenckie wśród dzieci i młodzieży oraz uświadamiających ryzyko związanez używaniem narkotyków. Z problemem uzależnienia od narkotyków borykającsię nie tylko osoby bezpośrednio nim dotknięte, ale także rodzina, partnerzy oraz przyjaciele, którzy przeżywają stan przygnębienia, lęku, stresu, rozczarowańi bezradności.

Zgodnie z zapisem Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie zakresu i formy prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkoamnii, prowadzone są działania profilaktyczne we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Będzina. Skierowane, są one zarówno do uczniów, jak i rodziców. Poniższa tabela obrazuje podjęte przedsięwżięcia:

Szkoły	Rodzaj podejmowanych działań	Adresaci
Szkoła Podstawowa	Warsztaty profilaktyczne pt ,,Cukierki" z udzialem psychologa ze Śląskiego Centrum Profilaktyki	187 uczniów

nr 1	i Psychoterapii w Katowicach. Warsztaty profilatyczne pt. „Dopalacze – fakty i mity" z udziałem trenera z Fundacji Nowe Horyzonty w Warszawie. Zajęcia profilatyczno-wychowawcze zrealizowane przez pedagoga szkolego pt „Wpływ dopalaczy na zdrowie i rozwój organizmu. Uwrażliwienie na postawy asertywne".	 89 uczniów 80 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 3	Uczniowie klas 1-4 uczestniczyli w spektaklu profilaktyczym „Miś Niegrzeczniś". Uczniowie klas 7 i 8 uczestniczyli w warsztatach profilatycznych „Dopalacze. Fakty i mity". Uczniowie klasy 7a i 7b wzieli udział w warsztatach dotyczących profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych. W ramach lekcji biologii (prezentacja multimedialna) i wychowania do życia w rodzinie (klasy VIII i III gimnazjum – uczniowie zostali zapoznani z tematyką uzależnień od narkotyków. Grono pedagogiczne podczas spotkania pt. „Jak rozmawiać z nastolatkiem" zostało przeszkolone między innymi w temacie rozpoznawania niepokojących symptomów w zachowaniu uczniów. Rodzice uczniów uczestniczyli w prelekcji, podczas której mogli uzyskać informacje nt. Wpływu prawidłowej komunikacji z dzieckiem na podejmowanie przez nich świadomych i mądrych decyzji życiowych. Podczas Festynu Rodzinnego prowadzono akcję plakatowo-ulotkową, w ramach której rodzice mieli możliwość zapoznać ię z najnowszymi informacjami nt. m.in. dopalaczy. Tematyka związana z uzalażnieniami od narkotyków i dopalaczy była poruszana podczas konferencji tematycznych organizowanych przez Urząd Wojewódzki w Katowicach, w których uczestniczyli pedagog szkolny i psycholog szkolny: „W trosce o ucznia... Wiem..., wieć jestem bezpieczny" 1 osoba , „Palący problem. Czy można uniknąc palenia tytoniu wśród dzieci i młodzieży" – 2 osoby.	103 uczniów 9 nauczycieli 59 uczniów 8 nauczycieli 33 uczniów 3 nauczycieli 78 ucznów 35 nauczycieli ok.125 rodziców ok 100 rodzców 238 uczniów 70 rodziców

	Wszyscy uczniowie zostali zapoznani z nowymi procedurami postępowania w przypadkach niebezpiecznych sytuacji, w tym ujawnienia posiadania lub zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych przez uczniów .Podczas zebrań z rodzicami z procedurami zostali również zapoznani rodzice.Pozostali rodzice mogli zapoznać się z dokumentem korzystając z formy elektronicznej W ramach Tygodnia Promocji Zdrowia oraz realizacji kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł poruszano tematykę dbania o własne zdrowie fizyczne i psychiczne, kształtowano zdrowe nawyki żywieniowe, dbałość o aktywność fizyczną w ramach akcji aktywne przerwy. Wychowawcy klas podczas pogadanek nt. Bezpiecznych ferii i wakacji zwracają uwagę na niezezpieczeństwa związane z zachowaniami ryzykownymi.	
Szkoła podstawowa nr 4	Uczniowie klas I, III i IV uczestniczyli w zajęciach dot. asertywności, podczas których • uczniowie zdobyli umiejętności rozróżniania uczuć od zachowań, • dowiedzieli się, jak radzić sobie ze złością, która jest dla człowieka naturalna, jak inne emocje, ale tez zdobyli wiedzę, czym jest agresja, jak na nią reagować, poznali różne przejawy złości i agresji oraz możliwości i sposoby radzenia sobie z nimi, • zdobyli umiejętoności wyrażania złości w sposób akceptowany społecznie, • zapoznanie uczniów z nie agresywnymi sposobami rozwiązywania problemów emocjonalnych.	57 uczniów
	Uczniowie klas II uczestniczyli w zajęciach dot. szkodliwości tytoniu, podczas których zweryfikowali mity na temat pozornych zalet palenia.	21 uczniów
	Uczniowie klas V wzieli udział w zajęciach dot. szkodliwości napojów energetyzujących.	37 uczniów
	Uczniowie klasy V i VI wzieli udział w zajęciach dot. problemów uzależnień.	36 uczniów
	W klasach VII odbyły się zajęcia warsztatowe	40 uczniów

	dot. szkodliwości e-papierosów. W klasach VII iVIII odbyły się zajęcia warsztatowe „Uwaga Dopalacze"W klasach VIII przeprowadzono warsztaty pt. "Błędne koło" Podczas zajęć: uczniowie poznali działanie mechanizmów uzależnienia, by nie wpaść w pułapkę zniewolenia,wypracowali konstruktywne wzory zachowania i myślenia mające na celu ochronę przed uzależnieniem,poznali konstruktywne sposoby odreagowywania traumatycznych zdarzeń. W klasach VII i VIII przeprowadzono warsztaty pt. „Marichuana – prawda i mity". Odbyło się również spotkanie z przedstawicielami Komendy Powiatowe Policji w Będzinie, które poświęcone zostało problemowi zachowań ryzykownych i uzależnień – klasy VII iVIII. Cała społeczność uczniowska uczestniczyla w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł". Rodzice uczniów klas VII i VIII uczestniczyli w spotkaniu warsztatowym dot. zagrożeń wieku dorastania, podczas którego m. in. omawiano problematykę uzależnień. Pedagog szkolna otrzymala certyfikat ukończenia szkolenia „Narkotyki, dopalacze i inne współczesne uzlażnienia" organizowanego przez Szkołę Nauk Społecznych w Lublinie.	78 uczniów 38 uczniów 78 uczniów 78 uczniów 347 uczniów 65 rodziców
Szkoła Podstawowa nr 9	W roku 2019 zorganizowano następujące konkursy: ◆ konkurs plastyczny dla klas I – III – „Ja i moje prawa" ◆ konkurs dla klas IV – VI "Mam talent" ◆ konkurs dla klas I – III : „Bądź dobrym kumplem" ◆ konkurs plastyczny dla klas I – „Moje emocje" ◆ konkurs plastyczny dla klas I – III – "Bezpieczne miejsce do zabawy". W ramach programu zostały zorganizowane warsztaty dla uczniów: ◆ 2 warsztaty 90 minutowe (kl. III a,b „Konflikt czyli jak rozwiązać spory") ◆ 3 warsztaty 90 minutowe (kl. IVa, Va, Vb	Łącznie warsztatami było objętych 171 czniów

	„Empatia oraz zachowania mobbingowe"). ◆ 3 warsztaty 90 minutowe (kl. VIa, VIb, VIc „Talenty, profilaktyka pozytywna") Uczniowie klas VII oraz VIII byli również objęci zajęciami o tematyce „Dopalacze – fakty i mity" prowadzone przez firmę Nowe Horyzonty. Trener prowadzący zajęcia, podzielili się swoją wiedzą z nauczycielami pracującymi w szkole. W ramach współpracy z dzielnicowym z Komendy Policji w Będzinie, funkcjonariusz policji przeprowadził zajęcia z uczniami klas V, VII oraz VIII – podczas zajęć młodzież była poinformowana o odpowiedzialności karnej nieletnich oraz o konsekwencjach i zagrożeniach wynikających z zażywania środków odurzających oraz substancji psychoaktywnych. Uczniowie całej szkoły realizują tematykę zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych oraz dopalaczy i e-papierosów podczas godzin wychowawczych. Pedagog szkolny prowadził diagnozę środowiska szkolego oraz wychwawczego. Szkoła prowadziła działalnośc profilaktyczną w ramach szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego oraz realizowała ujęte w nim działania. Pedagog szkolny na bieżąco przeprowadzał rozmowy z rodzicami na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychotropowch oraz dopalaczy. W ramach monitorowania rodzin zagrożonych kryzysem, pedagog szkolny współpracował z pracownikami MOPS w Będzinie oraz był uczestnikiem Zespołów Interdyscypinatrnych w MOPS Będzin Na terenie szkoły odbywały się zajęcia socjoterapeutyczne, podczas których dzieci otrzymały wsparcie ze strony specjalistów oraz mogły skorzystać z dożywienia. W ramach pomocy uczniom zagrożonym kryzysem oraz w trudnej sytuacji, pedagog przeprowadzał rozmowy indywidualne oraz udzielał im wsparcia. Pedagog szkolny wraz z innymi nauczycielami	80 uczniów

	przygotowywał gazetki scienne o tematyce profilaktycznej.	
Szkoła podstawowa nr 10	Warsztaty profilaktyczne prowadzone przez Panią Anitę Stachowiak – pracownika Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości „Twój StartUp" w klasach IV a, VII b, VIIa, Vib,VIIa,b IV a oraz dla rodziców uczniów klasy Iva iVI c. Uczestnictwo w akcji społecznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł" – zajęcia profilaktyczne w klasach prowadzone w ramach akcji przez wychowawców klas i pedagogów szkolnych. Warsztaty profilatyczne „Dopalacze – fakty i mity" prowadzone przez pracownika FUNDACJI NOWE HORYZONTY w klasach VII I VIII.	
Szkoła podstawowa nr 11	Uczniowie uczestniczyli w zajęciach 2 grup socjoterapeutycznych, gdzie podejmowana była także tematyka przeciwdziałania uzależnieniu od środków psychotropowych (klasy I–VI) – 2 godziny. Warsztaty profilaktyczne – „Błędne Koło" (klasy VIIIa VIIIb) –po 2 godziny w każdej klasie.. Warsztaty profilaktyczne „Co dwie głowy" – klasy VIIa i VIIb 4 godziny lekcyjne, po 2 godziny w każdej klasie. Spektakl teatralno-profilaktyczny „Miś Niegrzeczniś", "Super Prank" – 2 godziny lekcyjne, 1 godzina klasy I-IV, 1 godzina klasy 5-8. Prelekcja dla rodziców „Na początku była agresja". Zajęcia dla uczniów klas VII i VIII "Nowe Narkotyki – dopalacze fakty i mity" – klasa 7a,7b 8a i 8b – 8 godzin lekcyjnych, po 2 godziny w każej klasie.	20 uczniów 28 uczniów 32 uczniów 173 uczniów 25 rodziców uczniów klas VII 64 uczniów
Szkoła podstawowa nr 13	Realizacja treści programowych związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom, w tym narkomanii, na lekcjach: biologii, języka polskiego, religii, chemi, wiedzy o społeczeństwie, wychowania fizycznego. Spotkanie profilaktyczne prowadzone przez przedstawiciela Policji dla uczniów klas VII – VIII na temat: „Odpowiedzialność karna nieletnich ".	We wszystkich zajęciach wzieło udzial 470 uczniów i 330 rodziców

	Zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów klas I-III Szkoły Podstawowej. Realizacja cyklicznych zajęć psychoprofilaktycznych rozwijających umiejętności interpersonalne prowadzone przez pedagoga i psychologa szkolnego. Realizacja zajęć związanych z promocją zdrowego stylu życia z elementami profilaktyki uzależnień. Aktywny udział w kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł'. Systematyczna współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach profilaktycznych: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny, MOPS, Straż Miejska, Sąd Rodzinny, Policja. Zorganizowanie konkursów: plastycznego i literackiego o tematyce profilaktycznej. Udział nauczycieli w szkoleniach: ◆ „Kryzys suicydalny – od prewencji do interwencji", ◆ „Bezpieczna szkoła – w świetle nowych wydarzeń", ◆ Profilaktyka drogą do bezpieczeństwa w szkole", ◆ „Wzmocnienie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży", ◆ Procedury„ bezpieczeństwa w szkole". Spotkania informacyjno – edukacyjne dla rodziców realizowane podczas zebrań klasowych. Udział uczniów klas VIII w zajęciach warsztatowych prowadzonych przez specjalistę terapeutę na temat : „Smak życia, czyli debata o doplalaczach'. Udział uczniów klas VII w zajęciach warsztatowych prowadzonych przez specjalistę terapeutę: „Błędne koło".	

W 2019 roku w **Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie** wraz z Filiami w Czeladźi, Siewierzu i Sławkowie funkcjonowały stałe grupy w ramach

których, wychowankowie uczestniczyli m. in. w zajęciach mających na celu wzmacnianie poczucia własnej wartości, kształtowanie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach społecznych oraz w sytuacjach kryzysów emocjonalnych, asertywności w sytuacjach, gdy dochodzi do prób "częstowania", papierosami czy narkotykami. W okresie ferii zimowych i wakacji letnich realizowane były programy profilaktyczne których celem było m.in. zapobieganie różnym formom zachowań destrukcyjnychi ryzykownych a w szczególności zażywania substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, narkotyki,dopalacze oraz uzależnienie od nikotyny.

Dystrybucja ulotek, platkatów i artykułów edukacyjnych (w formie papierowej i mutimedialnej na portalu społecznościowym Ośrodka):

- „Dopalacze – powiedz stop"
- „Krzywo weszło – zmień ustawienia"
- „Brałeś Nie jedź Po narkotykach rozum wysiada"

1. Warsztaty „SOS dla Rodziny" (ilość osób – 50 dorosłych – 24 godziny. Tematyka warsztatów:

- uzależnienia dzieci i młodzieży – jak powstaje uzależnienie, pierwsze sygnały ostrzegawcze, które powinny zaniepokoić rodzica.
- Pierwsza pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia – nauka udzielania pierwszej pomocy w momencie zagrożenia zdrowia i życia.
- Specyficzne problemy używania środków psychoaktywnych – jak radzić sobie z doznawaniem przemocy i wykorzystania.
- Potrzeby wieku dorastania, wyznaczanie granic – jak wyznaczać granice przedszkolakowi, a jak nastolatkowi.

2. Udział w ogólnopolskiej kampanii – „Zachowaj trzeźwy umysł" – profilaktyka uzależnień i przemocy w rodzinie. (ilości osób - dzieci : 22, dorośli: 8, ilości godzin: 25).
3. Program profilaktyczno-terapeutyczny pt.„ Nasze inspiracje" (ilość osób: 22 dzieci, praca stała w okresie wakacji letnich).
4. Warsztaty umiejętności społecznych i emocjonalnych dla dzieci i młodzieży (ilości osób :10 dzieci, ilość godzin: 9).
5. Program psychoprofilaktyczny „Iniemamocni – czyli jak zostać superbohaterem" (ilość osób: 8 dzieci, ilość godzin: 9).
6. Program profilaktyczny – „Wenus – pogaduchy między nami dziewczynami" (ilość

osób: 7 dzieci, ilość godzin-20)

7. Konkurs edukacyjno-profilaktyczny „Ja za 20 lat" (ilość osób: 12 dzieci, ilość godzin:15).
8. Konkurs edukacyjno-profilaktyczny „moja ojczyzna" (ilość osób: 28 dzieci, ilość godzin:16).
9. Zajęcia profilaktyczne „Historia Zosi" – profilaktyka zachowań ryzykownych (ilość osób: 7 dzieci, ilość godzin: 1,5).
10. „Będź bezpieczny" – realizacja programu profilaktyczno-terapeutycznego (ilość osób: 13 dzieci, ilość godzin:1,5).
11. Zajęcia integracyjno-profilaktyczne „Smaczne jajo" (ilość osób: 18 dzieci, ilość godzin:5).
12. Konsultacje psychologiczne o charakterze profilaktycznym z obszaru narkomanii (ilość osób: 1 dziecko, 2 osoby dorosłe; ilość konsultacji: 5)
13. Rozmowy i pogadanki z wychowankami nt. Problemu narkomanii.
14. Prowadzenie akcji informacyjnej dotyczącej profilaktyki przeciwdziałania dopalaczom.

Codzienna praca z małoletnimi w ramach stałych grup wychowawczych:

- OWRDiR w Będzinie – 55 osoby.
- Filia w Czeladzi – 36 osoby.
- Filia w Siewierzu – 22 osób.
- Filia w Sławkowie – 20 osób.

Ilość pracowników przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Tematy zrealizowanych szkoleń z zakresu przeciwdziałania narkomanii:

1. „Praca z dziecmi i młodzieżą" – 3 pracowników.
2. Wewnętrzne szkolenie przeprowadzone przez psychologa Ośrodka dla pracowników „Pozamedyczne używanie leków przez młodzież" – 9 pracowników.

Informację na temat narkomanii dostarczają dane statystyczne lecznictwa psychiatrycznego. Wydział Polityki Społecznej i Dzialalności Gospodarczej wystosował 46 zapytań do placówek zdrowotnych świadczących usługi medyczne osobom uzależnionym od narkotyków na terenie województwa śląskiego, z tego 45 z nich odesłało odpowiedzi w zakresie leczenie mieszkańców Będzina. W sumie z usług świadczonych w palacówkach stacjonarnych i ambulatoryjnych z terenu województwa śląskiego,

zajmujących się terepią i poradnictwem skorzystały 81 osoby z terenu Będzina:

1. Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladźi (59 osób, w tym: 17 kobiet, 0 – nieletnich)
2. Zespół Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych w Katowicach (6 osóbw tym: 3 kobiety i 1 osoba niepełnoletnia)
3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku (1 osoba)
4. Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień FAMILIA Sp. z o.o. w Gliwicach (5 osób: 1 kobieta i 4-mężczyzn)
5. Dom Nadziei FUNDACJA Bytom (1 osoba)
6. Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień FAMILIA Sp. zo.o. Gliwice (1 kobieta)
7. Szpital Specjalistyczny w Chorzówie (1 osoba)
8. Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii (8 osób, w tym 4 kobiety i 1 osoba niepełnoletnia)

Ze sprawozdania wysłanego przez **Komendę Powiatową Policji w Będzinie** wynika że, podjeła działania prewencyjne polegające na akcjach o zasięgu krajowym, wojewódzkim jaki i lokalnym min."Alkohol i Narkotyk, Bezpieczne wakacje", "Bezpieczne ferie", które z założenia polegają na kontrolowaniu miejsc grupowania się młodzieży celem ujawnienia nieletnich będących pod wpływem środków odurzających, ustalenie miejsc i osób je dystrybujących, ujawnianiu uczestników ruchu znajdujących się pod wpływem alkoholu oraz innych środków działających podobnie do alkoholu.

Prowadzono prelekcje w szkołach podstawowych oraz szkołach średnich, na których omawiano zagrożenia zwiazane z używaniem narkotyków oraz nowych substancji psychoaktywnych wpisujących się w kampanię pn "Narkotyki i dopalacze zabijają". Przeprowadzono debatę w Miejskim Ośrodku Kultury w Wojkowicach pt. "Profilaktyka uzależnień oraz kreowanie świadomości i odpowiedzialności" w ktorej uczestniczyli przedstawiciele oświaty, funkconariusze Policji i Służby więziennej, pedagodzy oraz młodzież.

Współpracowano z Ośrodkiem Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie gdzie w ramach projektu "SOS dla rodziny" przeprowadzono warsztaty dla rodziców i opiekunów w zakresie uzależnień, oraz prezentowano walizkę edukacyjną przeznaczoną dla osób dorosłych zawierającą atrapy środków odurzajacych oraz przedmioty służące do ich ukrywania jak i aplikowania.

W 2019 roku zatrzymano 10 dilerów narkotykowych oraz odnotowano 110 interwencji i przestępstw związanych z łamaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Straż Miejska w Będzinie w 2019 roku nie podejmowała interwencji związanych z łamaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Z informacji przekazanej z **Prokuratury Rejonowej w Będzinie** wynika, że nie prowadzi rejestrów przestępstw dokonanaych przez osoby będące pod wpływem narkotyków.

Raport dotyczący Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Będzinie dostarczył również **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:**

- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu narkomanii: 4: w tym kobiet: 1, dzieci:0
- liczba osób ogółem objętych pomocą społeczną: 2006 w tym kobiet: 759 i dzieci: 594
- wysokość przyznanych świdczeń z tytułu narkomanii: 3 556,56 zł
- wysokośc przyznanych świadczeń ogółem: 5 959 017,09 zł

Głównym zadaniem przyjętego dla Będzina Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020 było określenie działań zapobiegających zjawisku narkomanii oraz niwelowanie następstw uzależnień od środków narkotycznych.

W 2019 roku Centrum Rozwoju Edukacji i Kompetencji INVESIS Polska opracowało „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych" dla miasta Będzina. Przyjętą miarą ważności różnych poblemów społecznych była średnia uzyskania w wynku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odowiednio od 5 przy problemie używania za „bardzo istotny" do 1 przy „nieistotnym". Problem narkomanii oraz używania nowych substancji psychoaktywnych uzyskały w ocenie mieszkańców wagę punktową 2,39 i 2,23:

- 41,33% badanych było zdania, iż problem narkomanii jest zauważalny na ternie gminy, natomiast są to nieliczne przypadki,
- zdecydowana większość badanych tj. 89,33% nie posiada wiedzy na temat tego, gdzie można nabyć narkotyki,
- 24,67% ankietowanych przyznało, że zna co najmniej jedną osobę, która według nich zażywa narkotyki,
- 16,00% badanych przyznało się do eksperymentowania z narkotykami, w tym 9,33% zadeklarowało jednorazowy kontakt, 3,33% potwierdziło

ich kilkukrotne użycie i tyle samo przyznało, że sięga po nie co jakiś czas.

Badania zrealizowane wśród mieszkańców pozwoliły stwierdzić, iż problem narkomanii w niewielkim stopniu dotyczy gminy Będzin. Aby uniknąć rozpowszechniania się problemu, zasadne jest podejmowanie działań takich jak:

- Prowdzenie profilaktycznej działalnośći informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
- Realizowanie lokalnych kampanii społecznych na temat działania substancji pychoaktywnych.
- Rozpowszechnianie rzetelnych informacji na tamat substancji odurzających i ich szkodliwości poprzez lokalną prasę, tablice informacyjne, media.
- Promowanie wśród społeczności lokalnej zdrowego stylu życia.
- Zapewnienie dostępu do materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki narkotykowej.
- Współpraca lokalnych instytucji w zakresie podejmowania działań na rzecz ograniczenia rozmiarów zjawiska narkomanii.

Realizując zadania programu w roku 2019 przede wszystkim podejmowane były działania o charakterze profilaktycznym skierowane zarówno do uczniów szkół podstawowych i ich opiekunów. Uczniowie uczestniczyli w spotkaniach edukacyjnych organizowanych przy współpracy z Komędą Powiatową Policji w Będzinie. W szkołach organizowane były zebrania z rodzicami, na których omawiano problem narkomanii, natomiast kadra pedagogiczna uczestniczyła w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

W sierpniu 2019 roku Prezydent Miasta Będzina ogłosił otwarty konkurs ofert na ralizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w dziedzinie narkomani, w wyniku którego realizatorem zadania pn. „Przeprowadzenie warsztatów dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych dotyczących substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy" została Fundacja Nowe Horyzonty. Na realizację zadania przeznaczono 16 360 złotych. W okresie od września do listopada 2019 roku w będzińskich szkołach zostały przeprowadzone warsztaty na temat narkotyków przez Fundację Nowe Horyzonty. Głównym celem realizacji zadania było zmniejszenie ryzyka uzależnienia od narkotyków poprzez zwiększenie świadomości uczniów na temat skutków spożywania substancji psychoaktywnych w młodym wieku, a przy tym wzmocnienie umiejętności chroniących w zakresie przeciwstawienia się presji

grupy rówieśniczej. Młodzież aktywnie uczestniczyła w zajęciach. Dla każdej ze szkół biorących udział w programie przygotowano osobny raport z ewaluacji zajęć profilaktycznych. Każda ze szkół otrzymała rownież ulotki profilaktyczne na temat dopalaczy. Przeprowadzone warsztaty przyniosły rezultaty w postaci zapoznania się przez uczniów z problematyką uzależnienia od narkotyków, a także ich wpływ na ludzki organizm. Uczniowie warsztatów przećwiczyli podejmowanie zachowań asertywnych oraz umiejętności pracy w grupie.

W 2019 roku świadczona była bezplatna pomoc osobom uzależnionym od narkotyków i zagrożonym uzależnieniem w postaci konsultacji indywidualnych w punkcie konsultacyjno – inforacyjnym w Szkole Podstawowej nr 10 w Będzinie. Konsultacje dbywały się raz w tygodniu przez trzy godziny zegarowe. Osoba prowadząca konsultacje otrzymała z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 8 640 złotych. W punkcie ds. Przeciwdziałania narkomanii mieszczącego się w Szkole Podstawowowej nr 10 przy ul. Sportowej 2 w Będzinie zostało przyjętych 47 osób w tym:

- 24 osób uzależnionych od środków psychoaktywnych
- 23 osób współuzależnionych
- 12 osób zostało skierowanych na terapie ambulatoryjną lub stacjonarną.

Narkomania jest jedną z poważniejszych chorób współczenego społeczeństwa należących do ciężkich w leczeniu uzależnień. Problem nadużywania substancji uzależniających jest o tyle poważny, że większość osób, które ich używają nie zdaje sobie sprawy z tego, jak poważne ma probemy ze zdrowiem. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych rodzi szereg problemów zdrowotnych dla człowieka. Objawia się między innymi, potrzebą przyjmowania, stale lub okresowo, substancji odurzającej. Osoba chora robi to w celu zmiany świadomości lub poprawy samopoczucia Wpływa to na zmianę zachowań oraz pogorszenie we wszystkich strefach życia. Uzależnienie od narkotyków przebiega podobnie u wszystkich uzależnionych. Rozwija się i postępuje, przechodząc przez kolejne fazy, począwszy od pierwszych eksperymentów, aż do chronicznego zażywania i całkowitej destrukcji. Nie leczona prowadzi do całkowitej utraty kontroli nad zażywaniem i życiem. Wczesne leczenie narkomanii daje większe szanse na zatrzymanie choroby.

ZASTĘPCA NACZELNIKA
Wydziału Polityki Społecznej
i Działalności Gospodarczej
Agata Wyderka-Pietrzyk

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Będzina
Krzysztof Dudziński